

Jan Zieliński

"Niebezpieczne związki tłumacza z autorem. Szkic teoretyczny o pojęciu twórczości w przekładzie", Anna Legeżyńska, "Studia Polonistyczne UAM" VIII Poznań 1980 : [recenzja]

Biuletyn Polonistyczny 26/4 (90), 131

1983

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

/I/ JASIŃSKI Bogusław: Podstawowe wyróżniki koncepcji realizmu w literaturze według György Lukácsa. "Przegląd Humanistyczny" 1981 nr 7/9 s. 99-115.

Możliwość powstania literatury realistycznej określają - wg Lukácsa - sytuacje społeczno-historyczne. A wyróżnikami koncepcji realizmu są: odbicie rzeczywistości istniejącej i jej uogólnienie; zrekonstruowanie - poprzez abstrakcję i współprzeżywanie - totalności świata przedstawionego; typowość w kształtowaniu postaci; partyjność tj. uwzględnienie mechanizmów działań społecznych; opowiadanie (nie opis) z pozycji uczestnika zdarzeń; akcja, procesualność, dynamiczne przedstawienie faktów i zdarzeń, wreszcie - umiejętne wykorzystanie tradycji.

BP/90/7

D.Ś.

/I/ LEGEŻYŃSKA Anna: Niebezpieczna związki tłumacza z autorem. Szkic teoretyczny o pojęciu twórczości w przekładzie. "Studia Polonistyczne UAM", VIII, Poznań 1980, s. 151-157.

Autorka rozważa trzy zagadnienia: czy tłumacz jest kopicistą, czy współtwórcą? Dlaczego jego status literacki jest dwuznaczny? Czy twórcze prawa tłumacza można uważać za równe kompetencjom autora? Odpowiedź zależy od stanowiska metodologicznego. Jeśli uznać całkowitą poznawalność dzieła literackiego, tłumacz dokonuje tylko analizy, interpretacji i rekonstrukcji tekstu oryginalnego. Jeśli dopuścić w dziele istnienie pierwiastka tajemnicy, tłumacz musi dysponować pewną "potencją twórczą". Mówiąc metaforycznie, twórczość oryginalna jest odpowiednikiem sztuki artysty, twórczość przekładowa - sztuki rzemieślnika, ale obie są twórczością.

BP/90/8

J.Z.